

BOARD OF STUDIES
NEW SOUTH WALES

2009

HIGHER SCHOOL CERTIFICATE
EXAMINATION

Classical Hebrew Continuers

General Instructions

- Reading time – 5 minutes
- Working time – 3 hours
- Write using black or blue pen
- Your attention is drawn to the fact that the Divine Name is spelt in full in Biblical texts contained in this examination paper. If this is a matter of conscience for you, you should not discard the paper

Total marks – 100

Section I Pages 2–10

60 marks

This section has three parts, Part A, Part B and Part C

- Allow about 1 hour and 20 minutes for this section

Part A – 25 marks

- Attempt Questions 1–3

Part B – 20 marks

- Attempt Questions 4–6

Part C – 15 marks

- Attempt Questions 7–9

Section II Pages 11–13

25 marks

- Attempt Questions 10–12
- Allow about 1 hour for this section

Section III Pages 14–15

15 marks

- Attempt Questions 13–14
- Allow about 40 minutes for this section

Section I — Prescribed Text – Tanakh

60 marks

Allow about 1 hour and 20 minutes for this section

Answer Questions 1–8 in Section I in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Part A — Torah

25 marks

Attempt Questions 1–3

Use the extracts, your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Question 1 (8 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Genesis 2:19–25

- 19 וַיִּצַר יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאָדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם
וַיִּבְאֵל אֶל־הָאָדָם לְרֵאוֹת מַה־יִּקְרָא־לּוֹ וְכָל־אֲשֶׁר יִקְרָא־לּוֹ הָאָדָם
נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ:
20 וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה וּלְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכָל־חַיַּת הַשָּׂדֶה
וּלְאָדָם לֹא־מָצָא עֹזֵר כְּגֹנְדוֹ:
21 וַיִּפְלֵ יְהוָה אֱלֹהִים | תְּרַדְמָה עַל־הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעֹתָיו
וַיִּסְגֵר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה:
22 וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים | אֶת־הַצֶּלַע אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיִּבְאֶהָ
אֶל־הָאָדָם:
23 וַיֹּאמֶר הָאָדָם נָאֵת הַפֶּעַם עֲצָם מֵעֲצָמֵי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזָאת יִקְרָא
אִשָּׁה כִּי מֵאִשׁ לִקְחָהּ־זֹאת:
24 עַל־כֵּן יַעֲזֹב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד:
25 וְהָיוּ שְׁנֵיהֶם עַרוּמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבַּשְׁשׁוּ:

- (a) Give the subject and object of וַיִּבְאֶהָ (verse 22). 1
- (b) Account for the different translations of the words עֹזֵר כְּגֹנְדוֹ (verse 20) given below. 3
- (1) A fitting helper
(2) A compatible helper
(3) Helper as his partner
- (c) Explain the use of the word צלע in this extract. In your answer, refer to context and commentary. 2
- (d) In what way is verse 24 an aside to the narrative? 2

Question 2 (7 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Genesis 3:1–8

- 1 והַנָּחַשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר
אֶל-הָאִשָּׁה אַף כִּי-אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הַגָּן:
2 וְהָאִמֶּר הָאִשָּׁה אֶל-הַנָּחַשׁ מִפְּרִי עֵץ-הַגָּן נֹאכַל:
3 וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ-הַגָּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ
בּוֹ פֶן-תִּמְתּוּן:
4 וַיֹּאמֶר הַנָּחַשׁ אֶל-הָאִשָּׁה לֹא-מוֹת תָּמוּתוּן:
5 כִּי יָדַע אֱלֹהִים כִּי בַיּוֹם אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחוּ עֵינֵיכֶם וְהִייתֶם
כְּאֱלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע:
6 וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֹאכָל וְכִי תֹאווֶה-הוּא לְעֵינַיִם וְנִחְמָד
הָעֵץ לְהַשְׂכִּיל וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתֵּתֶן גַּם-לְאִשָּׁה עִמָּה וַיֹּאכְלוּ:
7 וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיִּדְעוּ כִּי עִרְמָם הֵם וַיִּתְפָּרוּ עֲלֵה תְאֻנָּה
וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חִלְרֹת:
8 וַיִּשְׁמְעוּ אֶת-קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְּחִלָּה בִּגְן לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְחַבְּאוּ
הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגָּן:

- (a) Parse וַתִּפְקַחְנָה (verse 7), giving meaning, root, *binyan* and tense/aspect. **1**
- (b) Why is the root מוּת repeated in verse 4? **1**
- (c) What are the possible meanings of כְּאֱלֹהִים (verse 5)? In your answer refer to the commentary. **2**
- (d) 'The serpent was cunning' (Verse 1) **3**
'They were both naked' (Verse 7)

What is gained by studying these verses in the original Hebrew text?

Question 3 (10 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Genesis 6:1–12

1	וַיְהִי כִּי־הִחֵל הָאָדָם לָרֹב עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבָנֹת יִלְדוּ לָהֶם:
2	וַיֵּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹהִים אֶת־בָּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ:
3	וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־יִדּוֹן רוּחִי בָאָדָם לְעַלְמָם בְּשָׁנָם הוּא בָשָׂר וְהָיוּ יָמֵי מַאָּה וָעֶשְׂרִים שָׁנָה:
4	הַנְּפֹלִים הָיוּ בָאָרֶץ בַּיָּמִים הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי־כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶל־בָּנוֹת הָאָדָם וַיִּלְדוּ לָהֶם הַמָּה הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר מְעוֹלָם אָנָשִׁי הַשָּׁמַיִם:
5	וַיֵּרָא יְהוָה כִּי רָבָה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וּכְלִי־יִצֹר מִחֻשְׁבֹּת לִבּוֹ רָק רַע כָּל־הַיּוֹם:
6	וַיִּנְחַם יְהוָה כִּי־עָשָׂה אֶת־הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֵל־לִבּוֹ:
7	וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲמַחֶה אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר־בְּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי נַחַמְתִּי כִּי עָשִׂיתֶם:
8	וְנַח מֵצָא חַן בְּעֵינֵי יְהוָה:
9	אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ אִישׁ צְדִיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתּוֹ אֶת־הָאֱלֹהִים הַתְּהַלְלֵדָנֹחַ:
10	וַיּוֹלֵד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת:
11	וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ חָמָס:
12	וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וַהֲגִהָ נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר אֶת־דַּרְכּוֹ עַל־הָאָרֶץ:

- (a) (i) Explain the terms בְּנֵי הָאֱלֹהִים and נְפֹלִים (verse 4). **3**
- (ii) Suggest reasons why the בְּנֵי הָאֱלֹהִים and נְפֹלִים are introduced at this stage of the creation story. **2**
- (b) Contrast verses 8, 9 and 10 with verses 11 and 12. In your answer consider the linguistic and thematic qualities of these verses, and make reference to the commentary. **5**

Section I (continued)

Part B — Nevi'im

20 marks

Attempt Questions 4–6

Use the extracts, your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Question 4 (7 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Joshua 24:25–32

- 25 וַיִּכְרַת יְהוֹשֻׁעַ בְּרִית לְעַם בְּיָוֶם הַהוּא וַיִּשֶׁם לֹו חֶק וּמִשְׁפָּט בְּשִׁכְמָם:
- 26 וַיִּכְתֹּב יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּסֵפֶר תּוֹרַת אֱלֹהִים וַיִּקַּח אֲבָן
- וְגֹדֹלָה וַיִּקְיַמָּה שָׁם תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר בְּמִקְדָּשׁ יְהוָה:
- 27 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־הָעָם הַזֶּה הָאֲבָן הַזֶּה הִיא תִּהְיֶה־בָּנוּ לְעֵדָה
- כִּי־תֵיָא שְׁמֵעָה אֵת כָּל־אֲמָרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עִמָּנוּ וְהִיתָה בְּכֶם
- לְעֵדָה פֶּן־תִּכַחֲשׂוּן בְּאֱלֹהֵיכֶם:
- 28 וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ:
- 29 וַיְהִי אַחֲרָי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בְּרִגְוֹן עֶבֶד יְהוָה בְּרִמְאָה
- וְעֶשֶׂר שָׁנִים:
- 30 וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּגִבּוֹל נַחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת־סָרַח אֲשֶׁר בְּהַר־אֲפֵרַיִם מִצְפּוֹן
- לְהַר־גִּעֵשׁ:
- 31 וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה כָּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יְמֵי הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר
- הָאָרִיכוּ יָמִים אַחֲרָי יְהוֹשֻׁעַ וְאֲשֶׁר יָדְעוּ אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה יְהוָה אֲשֶׁר
- עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל:
- 32 וְאֶת־עֲצָמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר־הָעֵלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בְּשִׁכְמָם
- בְּחֻלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבֵי־שִׁכְמָם בְּרִמְאָה
- קְשִׁיטָה וַיְהִיו לְבְנֵי־יוֹסֵף לְנַחֲלָה:

(a) Parse the following verbs, giving meaning, root, *binyan* and tense/aspect.

- (i) וַיִּקְיַמָּה (verse 26) 1
- (ii) וַיִּשְׁלַח (verse 28) 1

(b) Describe the important ideas, beliefs and practices of the Israelites in the time of Joshua. In your answer, refer to historical context, and make specific reference to the extract. 5

Question 5 (8 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Judges 1:1–7

- 1 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאַלּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בֵּיהוָה לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ אֶל־הַכְּנָעַנִי בַתְּחִלָּה לְהַלְחֵם בּוֹ:
- 2 וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוּדָה יַעֲלֶה הַגֵּה נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ בְּיָדוֹ:
- 3 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אָחִיו עֲלֵה אִתִּי בְּגוֹרְלִי וְנִלְחַמְהָ בַּכְּנָעַנִי וְהִלַּכְתִּי גַם־אֲנִי אִתָּךְ בְּגוֹרְלֶךָ וַיִּלָּךְ אִתּוֹ שִׁמְעוֹן:
- 4 וַיַּעַל יְהוּדָה וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־הַכְּנָעַנִי וְהַפְּרִזִּי בְיָדָם וַיִּכּוּם בְּבִזּוֹק עֲשָׂרַת אֲלָפִים אִישׁ:
- 5 וַיִּמָּצְאוּ אֶת־אֲדָנֵי בְזֻק בְּבִזּוֹק וַיִּלְחַמּוּ בּוֹ וַיִּכּוּ אֶת־הַכְּנָעַנִי וְאֶת־הַפְּרִזִּי:
- 6 וַיִּנָּסוּ אֲדָנֵי בְזֻק וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָיו וַיֹּאחֲזוּ אֹתוֹ וַיִּקְצְצוּ אֶת־בְּהֵמוֹת יָדָיו וַרְגְלָיו:
- 7 וַיֹּאמֶר אֲדָנֵי־בְזֻק שְׁבַעִים אֶלְפִים בְּהֵמוֹת יָדֵיהֶם וַרְגְלֵיהֶם מִקְצָצִים הָיוּ מִלְקָטִים תַּחַת שִׁלְחָנֵי פֶאֶשֶׁר עֲשִׂיתִי כֵן שְׁלֵם־לִי אֱלֹהִים וַיְבִיֵּאוּהוּ יְרוּשָׁלַם וַיָּמַת שָׁם:

- (a) Identify TWO examples of the infinitive in verse 1, and give the *binyan* in each case. **2**
- (b) How does the commentary assist in understanding the word וישאלו (verse 1)? **1**
- (c) How does the extract reflect the different political and military structures of the Israelites and the Canaanites? In your answer, make reference to the text and commentary. **5**

Question 6 (5 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Judges 2:6–13

- 6 וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם וַיֵּלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ לְרֵשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ:
- 7 וַיַּעֲבְדוּ הָעָם אֶת־יְהוָה כָּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יְמֵי הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר הָאָרֶץ כִּי יָמִים אַחֲרָי יְהוֹשֻׁעַ אֲשֶׁר רָאוּ אֶת כָּל־מַעֲשֵׂה יְהוָה הַגְּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל:
- 8 וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בְּיָגוֹן עַבְדַּי יְהוָה בְּיָמָאָה וְעָשָׂר שָׁנִים:
- 9 וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּגִבּוֹל נַחֲלָתוֹ בְּתַמְנַת־חַרְס בְּתַר אֶפְרָיִם מִצְפּוֹן לְהַר־גִּעְשׁ:
- 10 וְגַם כָּל־הַדּוֹר הַהוּא נֶאֱסָפוּ אֶל־אֲבוֹתָיו וַיָּקָם דּוֹר אַחֵר אַחֲרֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אֶת־יְהוָה וְגַם אֶת־הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל:
- 11 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַרְעָה בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּעֲבְדוּ אֶת־הַבְּעָלִים:
- 12 וַיַּעֲזְבוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם הַמוֹצִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָי אֱלֹהִים אַחֲרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סָבִיבוֹתֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וַיִּכְעֲסוּ אֶת־יְהוָה:
- 13 וַיַּעֲזְבוּ אֶת־יְהוָה וַיַּעֲבְדוּ לַבַּעַל וְלַעֲשֵׁתָרוֹת:

- (a) How does the description of the events after Joshua's death, in this extract, differ from the version found in the *Book of Joshua* Chapter 24? In your answer, make reference to the text and commentary. **3**
- (b) According to the commentary, why does the text state וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּגִבּוֹל נַחֲלָתוֹ (verse 9)? **2**

Section I (continued)

Part C — Ketuvim

15 marks

Attempt Questions 7–9

Use the extracts, your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Question 7 (3 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the question that follows.

Ezra 1:1–11

- 1 ובשנת אחת לכורש מלך פרס לכלות דברי־יהוה מפני ירמיה העיר
יהוה את־רוחו כִּרְשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס וַיַּעֲבֶר־קוֹל׃ בְּכָל־מַלְכוּתוֹ וְגַם־בְּמִכְתָּב
לְאֵמֹר:
- 2 כֹּה אָמַר כִּרְשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס כָּל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי
הַשָּׁמַיִם וְהוּא־פָקַד עָלַי לְבָנוֹת־לּוֹ בַּיִת בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה:
- 3 מִי־בְכֶם מִכָּל־עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהֵיו עִמּוֹ וַיַּעַל לִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה
וַיְבִן אֶת־בַּיִת יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם:
- 4 וְכָל־הַנְּשֹׂאֵר מִכָּל־הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר הוּא גֵר־שָׁם יִנְשְׂאוּהוּ אֲנָשֵׁי מְקוֹמוֹ
בְּכֶסֶף וּבְזָהָב וּבְכֹוֶשׂ וּבְבַהֲמָה עִם־הַנְּדָבָה לְבַיִת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
בִּירוּשָׁלַם:
- 5 וַיָּקוּמוּ רָאשֵׁי הָאֲבוֹת לַיהוּדָה וּבְנֵימָן וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכָל הָעִיר
הָאֱלֹהִים אֶת־רוּחוֹ לַעֲלוֹת לְבָנוֹת אֶת־בַּיִת יְהוָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם:
- 6 וְכָל־סְבִיבֵיתֵיהֶם חִזְקוּ בְיָדֵיהֶם בְּכָל־יְכֶסֶף בְּזָהָב בְּכֹוֶשׂ וּבְבַהֲמָה
וּבַמְּגִדָּנוֹת לְבָד עַל־כָּל־הַתְּנָדָב:
- 7 וְהַמֶּלֶךְ כֹּוֶרֶשׁ הוֹצִיא אֶת־כָּלֵי בַיִת־יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיא נְבוּכַדְנֶצַּר
מִירוּשָׁלַם וַיִּתְּנֵם בְּבַיִת אֱלֹהֵיו:
- 8 וַיּוֹצִיאֵם כֹּוֶרֶשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס עַל־יַד מַתְרַדַּת הַגּוֹבֵר וַיִּסְפְּרֵם לְשִׁבְצָר
הַנְּשִׂיא לַיהוּדָה:
- 9 וְאַלְהָ מִסְפָּרֵם אֲגֵרְטָלִי זָהָב שְׁלֹשִׁים אֲגֵרְטָלִי־כֶסֶף אֶלֶף מֵחֻלְפִּים
תְּשַׁעָה וְעֶשְׂרִים:
- 10 כְּפוֹרֵי זָהָב שְׁלֹשִׁים כְּפוֹרֵי כֶסֶף מֵשֹׁנִים אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרֵה כְּלִים
אַחֲרֵים אֶלֶף:
- 11 כָּל־כְּלִים לְזָהָב וְלְכֶסֶף חֲמֵשֶׁת אֶלְפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת הַכֹּל הָעֵלָה
שִׁבְצָר עִם הָעֲלוֹת הַגּוֹלָה מִבָּבֶל לִירוּשָׁלַם:

What indication is there in the extract that Jewish identity had been maintained in exile?

3

Question 8 (2 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the question that follows.

Ezra 10:1–9

- 1 וְכַתְּפִלֵּל עֶזְרָא וְכַתְּנוּדָתוֹ בְּכָה וּמִתְנַפֵּל לְפָנָי בַּיּוֹם הַהוּא וְנִקְבְּצוּ
אֵלָיו מִיִּשְׂרָאֵל קָהָל רַב־מְאֹד אָנָשִׁים וְנָשִׁים וְיִלְדִים כִּי־בָכוּ הָעָם
הַרְבֵּה־בְּכָה:
- 2 וַיַּעַן שְׂכַנְיָה בֶן־יְחִיָּאל מִבְּנֵי עוֹלָם [וְעִלָּם] וַיֹּאמֶר לְעֶזְרָא אֲנַחְנוּ
מֵעַלְנוּ בְּאֵלֹהֵינוּ וַנֵּשֶׁב נָשִׁים נְכָרִיּוֹת מֵעַמֵּי הָאָרֶץ וְעַתָּה יִשְׁמְקֹנָה
לְיִשְׂרָאֵל עַל־זֹאת:
- 3 וְעַתָּה נְכָרְתְּ־בְרִית לְאֵלֹהֵינוּ לְהוֹצִיא כָּל־נָשִׁים וְהַנּוֹלָד מֵהֶם בְּעֶצֶת
אָדָמָי וְהַחֲרָדִים בְּמִצְוַת אֱלֹהֵינוּ וְכַתּוּרָה יַעֲשֶׂה:
- 4 קוּם כִּי־עָלִידְךָ הַדְּבָר וְאֲנַחְנוּ שָׂדֶךְ חֶזֶק וַעֲשֵׂה:
- 5 וַיָּקָם עֶזְרָא וַיִּשְׁבַּע אֶת־שָׂרֵי הַכְּהֻנִּים הַלְוִיִּם וְכָל־יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת
כַּדְּבָר הַזֶּה וַיִּשְׁבְּעוּ:
- 6 וַיָּקָם עֶזְרָא מִלְּפָנָי בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּלְךְ אֶל־לְשֹׁכֵת יְהוֹחָנָן בֶּן־אֵלִישִׁיב
וַיִּלְךְ שָׁם לֶחֶם לֹא־אָכַל וּמַיִם לֹא־שָׁתָה כִּי מִתְאַבֵּל עַל־מַעַל הַגּוֹלָה:
- 7 וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בִּיהוּדָה וִירוּשָׁלַם לְכָל־בְּנֵי הַגּוֹלָה לְהִקְבֹץ יְרוּשָׁלַם:
8 וְכָל־אִשֶׁר לֹא־יָבוֹא לְשִׁלְשֵׁת הַיָּמִים כְּעֶצֶת הַשָּׂרִים וְהַזְּקֵנִים יִחָרֵם
כָּל־רְכוּשׁוֹ וְהוּא יִבְדֵּל מִקְהַל הַגּוֹלָה:
- 9 וַיִּקְבְּצוּ כָּל־אָנָשֵׁי־יְהוּדָה וּבְנֵי־מִן וִירוּשָׁלַם לְשִׁלְשֵׁת הַיָּמִים הוּא חֹדֶשׁ
הַחֲשִׁיעִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ וַיִּשְׁבּוּ כָּל־הָעָם בְּרַחוּבֵי בַּיּוֹם הַהוּא
מִרְעִידִים עַל־הַדְּבָר וּמִהִגְשָׁמִים:

Who is referred to in verse 8, and why are they treated in the way described?

2

Answer Question 9 in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

In Question 9 you will be assessed on how well you:

- demonstrate an understanding of the prescribed texts and themes
  - present a sustained, logical and well-structured answer to the question
-

Question 9 (10 marks)

Choose ONE of the following questions. Write, in ENGLISH, an essay of up to two pages in length.

- (a) Describe the social and religious structures of Judah in Ezra's time. **10**

OR

- (b) According to the *Book of Ezra*, what were the theological implications and outcomes for all the inhabitants of Judea of the return from exile? **10**

Section II — Prescribed Text – Mishna

25 marks

Attempt Questions 10–12

Allow about 1 hour for this section

Answer the questions in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Use the extracts, your knowledge of the texts and the commentary in your answers.

Question 10 (12 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna, Berachot 4:3

רִבִּין גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: בְּכֹל יוֹם מִתְפַּלֵּל אָדָם שְׁמוֹנֶה עָשָׂרָה. רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: מֵעֵין שְׁמוֹנֶה עָשָׂרָה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אִם שְׁנוּרָה
תִּפְלְחוּ בְּפִיו, יִתְפַּלֵּל שְׁמוֹנֶה עָשָׂרָה; וְאִם לֹא — מֵעֵין שְׁמוֹנֶה
עָשָׂרָה.

- (a) (i) Summarise the opinions expressed in this extract. **1**
- (ii) What is the purpose of this Mishna? **2**
- (b) Define מעין שמונה עשרה עשרה. In your answer, make reference to the commentary. **3**
- (c) Discuss the composition, authorship, structure and development of the שמונה עשרה. **6**

Question 11 (8 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna, Berachot 5:2

מְזַכְּרִין גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים בְּתַחֲתֵי הַמַּתִּים, וְשׂוֹאֲלִין הַגְּשָׁמִים
בְּבִרְכַּת הַשָּׁנִים, וְהַבְּדֵלָה בְּחוֹנֵן הַדַּעַת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אוֹמְרָה
בְּרַכָּה רְבִיעִית בְּפָנֵי עֲצָמָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בְּהוֹדָאָה.

(a) Define these phrases and analyse the relationship between them:

- (i) גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים and תַּחֲתֵי הַמַּתִּים 2
- (ii) שׂוֹאֲלִין הַגְּשָׁמִים and בְּרַכַּת הַשָּׁנִים 2
- (iii) הַבְּדֵלָה and חוֹנֵן הַדַּעַת 2

In your answers, make reference to the commentary.

(b) Compare and contrast the rulings of Rabbi Akiva and Rabbi Eliezer in this Mishna. 2

Question 12 (5 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna, Berachot 7:1

שְׁלֹשָׁה שְׂאֵכְלוּ כְּאַחַד, חִיבִין לְזִמְן. אֶכֶל דְּמַאי, וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן
שְׁנַטְלָה תְּרוּמָתוֹ, וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שְׁנַפְדִּין, וְהַשְּׂמֵשׁ שְׂאֵכֵל
כְּזוֹת, וְהַכּוֹתֵי – מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶם. אֶבֶל אֶכֶל טָבֵל, וּמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן
שְׁלֵא נְטִלָה תְּרוּמָתוֹ, וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שְׁלֵא נִפְדִּין, וְהַשְּׂמֵשׁ
שְׂאֵכֵל פְּחוֹת מְכּוֹת, וְהַנְּכָרִי – אֵין מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶם.

- (a) Why are the שמש, כותי and נכרי mentioned in this Mishna? 2
- (b) How do the following terms, as used in this Mishna, differ from their literal meaning?
- (i) כאחד 1
- (ii) לזמן 1
- (iii) כזית 1

Section III — Unseen Text – Tanakh

15 marks

Attempt Questions 13–14

Allow about 40 minutes for this section

Answer the questions in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Question 13 (8 marks)

Read the text, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Title: *Elisha performs a miracle*

Context: *The prophet calls on God's healing powers*

2 Kings 4:32–37

וַיָּבֹא אֵלִישָׁע הַבְּיָתָה וְהִנֵּה הַנְּעָר מֹת מִשְׁכָּב עַל-מִטָּתוֹ: 32
וַיָּבֹא וַיִּסְגֹּר הַדְּלֶת בְּעַד שְׁנֵיהֶם וַיִּתְפַּלֵּל אֶל-יְהוָה: 33
וַיַּעַל וַיִּשְׁכַּב עַל-הַיֶּלֶד וַיִּשֶׂם פְּיוֹ עַל-פְּיוֹ וְעֵינָיו עַל-עֵינָיו וְכַפָּיו 34
עַל-כַּפּוֹ [כַּפָּיו] וַיִּגְהַר עָלָיו וַיָּחֶם בְּשֵׁר הַיֶּלֶד: 35
וַיָּשָׁב וַיִּלְךָ בַּבַּיִת אַחַת הַנָּהָ וְאַחַת הַנָּהָ וַיַּעַל וַיִּגְהַר עָלָיו וַיִּזְוֹרֶר 36
הַנְּעָר עַד-שָׁבַע פְּעָמִים וַיִּפְקַח הַנְּעָר אֶת-עֵינָיו: 37
וַיִּקְרָא אֶל-גִּיחֹזִי וַיֹּאמֶר קְרָא אֶל-הַשְּׁנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָאָהּ וַתָּבוֹא אֵלָיו 36
וַיֹּאמֶר שְׂאֵי בְנֹד: 37
וַתָּבֹא וַתַּפֵּל עַל-רִגְלָיו וַתִּשְׁתָּחוּ אַרְצָה וַתִּשָּׂא אֶת-בָּנָהּ וַתִּצָּא: 37

מטה	<i>couch</i>	זרר	<i>to sneeze</i>
גהר	<i>to bend</i>	גיחזי	<i>Gehazi</i>
חמם	<i>to warm</i>	שנמית	<i>Shunammite</i>

- (a) What does the word וַיַּעַל (verse 34) imply about the word וַיִּתְפַּלֵּל (verse 33)? **1**
- (b) What is the relationship of the שנמית to the ילד? **1**
- (c) What is the meaning of:
- (i) בעד in the context of verse 33, and **1**
- (ii) עד in the context of verse 35? **1**
- (d) Describe in detail the sequence of events in verses 34–35. **4**

Question 14 (7 marks)

Read the text, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Title: *Absalom's revolt and its consequences*

Context: *David and his troops*

2 Samuel 19:2–7

- 2 ויגד ליואב הנה המלך בכה ויתאבל על־אבשלום:
3 ותהי התשעה ביום ההוא לאבל לכל־העם כִּי־שמע העם ביום
ההוא לאמר נעצב המלך על־בנו:
4 ויתגנב העם ביום ההוא לבוא העיר כאשר יתגנב העם הנקלמים
בנוסם במלחמה:
5 והמלך לאט את־פניו ויזעק המלך קול גדול בני אבשלום אבשלום
בני בני:
6 ויבא יואב אל־המלך הבית ויאמר הבשתה היום את־פני כל־עבדיך
הממלטים את־נפשך היום ואת נפש בניך ובנתיד ונפש נשיך ונפש
פלגשיך:
7 לאהבה את־שנאיך ולשנא את־אחביך כי הִגַּדְתָּ היום כי אין לך
שרים ועבדים כי ידעתי היום כי לא [לן] אבשלום חיל וכלנו
היום מתים כִּי־אז ישר בעיניך:

יואב	<i>Joab</i>	פלגש	<i>concubine</i>
כלם	<i>to be ashamed</i>	אהב	<i>to love</i>
לאט	<i>to cover</i>	שנא	<i>to hate</i>

- (a) What are we told about the king in verse 2 and verse 5? **2**
- (b) Why is it said of the king's followers: ויתגנב (verse 4)? In your answer, make reference to verses 3, 6 and 7. **5**

End of paper

BLANK PAGE